

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BÖLÜMÜ

Psikolojik Danışma ve Rehberlik
RPD 201

Not I

Uz. Gizem ÖNERİ UZUN

Çağdaş Eğitim

*Toplumların ihtiyaç ve beklentileri durmadan değişmiş, eğitim de değişen bu ihtiyaç ve beklentilere cevap verecek şekilde her defasında yeniden şekillenmiştir.

*Toplumlarda meydana gelen hızlı sosyo kültürel ve ekonomik değişmeler, teknoloji alanındaki gelişme ve buluşlar, demokratik düşüncelerin yaygınlaşması, insana verilen değerin artması gibi sebeplerle insanların eğitime bakış açısı iyi yönde değişmiştir.

*Gitgide geleneksel eğitim, bireylerin yalnızca zihinsel ve akademik başarısına, bilgi yükleyerek önem veren bir anlayış şeklini almıştır.

*Bu açıdan, bireylerin fiziksel, sosyal, duygusal ve zihinsel tüm yönleriyle gerekliliği *çağdaş eğitimi* öne çıkarmıştır.

*Bu amacı yerine getirmek üzere '*öğrenci kişilik hizmetleri*' okulların öğretim ve yönetim hizmetlerine eklenmiştir.

*Çağdaş eğitim, bireyin bedensel, duygusal, düşünsel ve sosyal yeteneklerinin kendisi ve toplumu için en uygun şekilde gelişmesi oluşumudur.

*Eğitimin genel amacı, bedence, ruhça sağlıklı, topluma etkin şekilde uyabilen insanlar yetiştirmektir.

*Eğitimde, toplumu ileri götürebilecek, geliştirebilecek değişimleri de sağlayabilecek bireyler yetiştirmek amaçlanır.

Bireyi kendisi için ve toplum için yetiştirmek için yapılabilecek alt amaçlar şunlardır:

- Bireyi bir meslek sahibi yapmak
- Toplumsal uyumunu sağlamak
- Kendisini geliştirme olanakları vermek
- Toplumun düzenini sağlamak
- İyi bir vatandaş olarak yetiştirmek
- Bireye iş yaşamında esnek, gelişmeye açık, yaratıcı ve verimli olabilecek davranışlar kazandırmak vb...

*Öğrenci kişilik hizmetleri,
öğrencilerin öğretim hizmetinden
en etkili şekilde
yararlanabilmeleri ve kendilerini
tüm yönleriyle geliştirebilmeleri
için uygun ortam sağlamaya
yönelik olan hizmetlerdir.*

*Ö.K.H. içinde 'Rehberlik hizmetleri' bulunur.

*Rehberlik hizmetleri, öğrencilerin kimlik kazanma, kendini tanıma, sağlıklı sosyal ilişkiler kurma, aile ve mesleğe hazırlanma gibi zorluklarla baş edebilmelerinde onlara yardım eder.

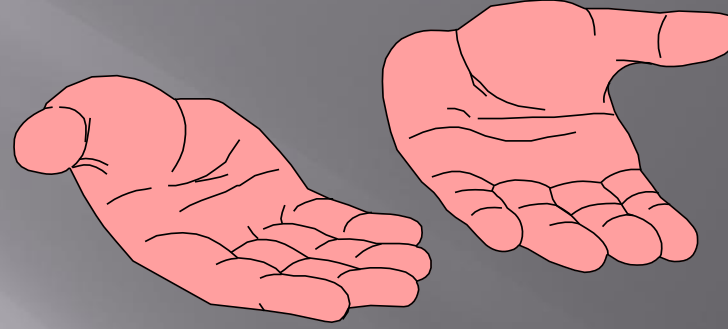
*Ö.K.H. içinde özel bir yeri olan rehberlik ve psikolojik danışma, 20. yüzyılda eğitim alanına getirilen en önemli yeniliklerden biridir.

*Öğrencilerin etkin, başarılı, yaratıcı ve mutlu olmalarını sağlamak için onların öğretimle karşılanan düşünsel gereksinimleriyle birlikte toplumsal-ruhsal gereksinimlerinin de karşılanması gerekir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanın Okullara Giriş Nedenleri

*Birey, sağlıklı bir kişilik geliştirebilmek, kişisel-toplumsal uyum sağlayabilmek için, gereksinimlerini doyurucu düzeyde ve dengeli bir biçimde gidermek zorundadır.

*Her aile ve toplum kendi kültürel değerlerini çocuklarına aktarmak, toplumsal kurallar çerçevesinde, çocukların gelişim gereksinimlerini karşılamak için 'eğitim' denen araçtan yararlanmıştı.

*Okul ortaya çıkmadan önce, eğitim aile kurumu tarafından yürütülüyordu.

*Toplumlar geliştikçe bireye kendi gelişim düzeyine uygun yaşantılar kazandırmada ailenin yetersiz kaldığı görüldü.

*Bunun sonucu olarak, ailenin bir başına karşılayamadığı eğitim görevine yardımcı olması amacıyla **okul** kurumu oluşturuldu.

*Eğitimde amaç, bir dizi öğrenmelerle, kişinin davranışının değişmesini sağlamaktır.

*Davranış değişimi, 'kişinin yaşantı kazanması' ile sağlanabilmektedir.

*Öğretim kavramı, daha önceleri, 'bir eğitim kurumunda bir küme öğrenciye belli konularda bilgi verme', onlara belli konuları 'öğretme' anlamını çağrıştırıyordu.

*Sonraları, öğretim kavramı; 'öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve kılavuzluk etme eylemi' şeklinde anlaşılmaya başlandı.

*Şimdiki öğretim kavramı ise, 'öğrenciyi odak alma' ve 'her öğrencinin kendine özgü özelliklerini tanımayı' gerektirir.

Okullarda Rehberlik Hizmetlerinin Verilmesini Gerektiren Nedenler

- *Öğrenci merkezli eğitim anlayışının gelişmesi
- *Eğitim bilimlerindeki gelişmeler
- *Bireysel farklılıkların dikkate alınması
- *Bireylerin benlik gelişimi
- *Toplumdaki akıl sağlığının önem kazanması
- *Demokratik yaşam tarzının gelişmesi
- *Mesleki tercihlerin zorlaşması
- *Çocukluk döneminin kişiliğin gelişiminde önemli olması

Okul Rehber Öğretmeni

*Rehber öğretmen, 'asıl görevi, öğrencilere yönelik rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri olan öğretmen' diye tanımlanır.

*Rehber öğretmen terimi, 'okul danışmanı', 'rehberlik uzmanı', 'psikolojik danışman' terimlerinin yerine kullanılmıştır.

*Rehber öğretmen, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin anlamına ve amacına uygun biçimde yürütülmesinde en etkili kişidir.

*Rehber öğretmenin, rehberlik ve psikolojik danışma alanında uzmanlık eğitimi almış, en az yüksek lisans yapmış olması gerekir.

*Rehber öğretmenin, başta okul müdürü olmak üzere, sınıf öğretmenleri ve öğretmenlerle sıkı bir işbirliği içinde çalışması gerekir.

Rehber Öğretmenin Görevleri

*Sınıf öğretmenleriyle işbirliği yapma

*Yeni gelen öğrenciye adapte olmasında yardımcı olma

*Öğretim programları ve eğitimle ilgili değişiklikleri kitapçık şeklinde hazırlama

*Kişisel toplumsal uyum bozukluklarının çözümünde rehberlik yapma

*Öğrencilerin genel ve özel yeteneklerine, ilgilerine ilişkin bilgi toplamak amacıyla testler, envanterler gibi psikolojik ölçme araçları kullanma

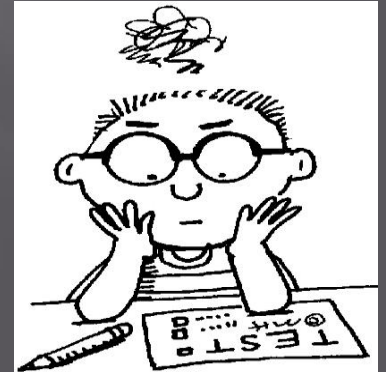
*Öğrencilerin gideceği okullar, meslek seçimleri, iş olanaklarıyla ilgili bilgiler toplama ve öğrencilerle paylaşma

*Meslek tanıtma programları hazırlama

*Psikolojik danışma ile ilgili kayıtlar tutma

*Yıllık plana uygun olarak, her gün yapılacak işleri planlama

*Gelecek yıla ilişkin önerileri içeren raporlar düzenleme...

Rehberliğin Tarihi Gelişimi

*Rehberlik, önce meslek seçimine yardım faaliyeti olarak başladı.

*Mesleki rehberlikle birlikte öğrencinin başarı durumları ile ilgilenildi.

*Daha sonra, öğretim bireyselleştirilmesi çabaları, eğitsel rehberliği gündeme getirdi.

*Öğrencinin güçlü ve zayıf yönleri incelenmeye, öğretim programları da öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine uydurulmaya çalışıldı.

*Öğrencilerin verimli ders çalışma alışkanlıkları kazandırılması gibi işlemler yapılmaya başlandı.

*Öğrencilerin duygusal ve sosyal sorunları ile ilgilenme olarak tanımlanan kişisel rehberlik ön plana çıktı.

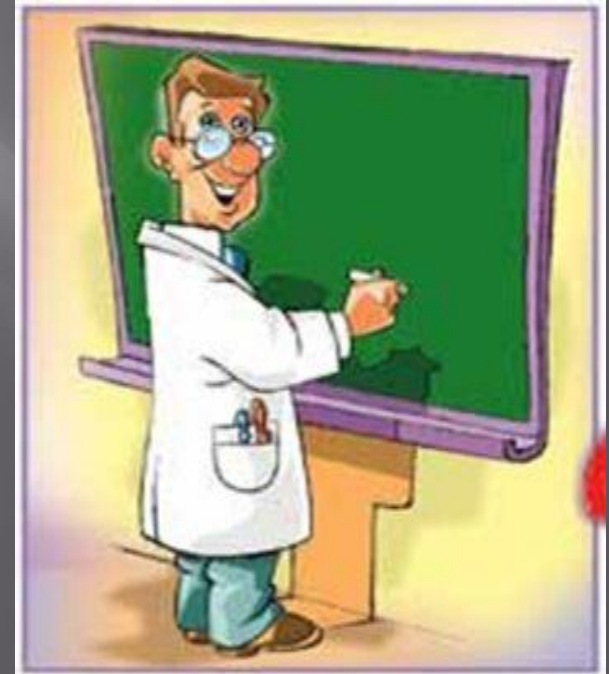
*Önceleri, kişisel rehberlik, sadece uyumsuz ve davranış bozukluğu gösteren öğrencilere yönelikti, fakat bu çocukların ruh sağlığı sorunları çözümlenmedikçe öğretim programından yararlanamayacakları belli oldu.

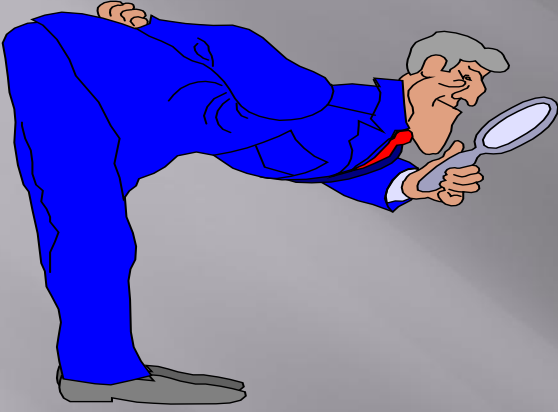
*Burada da önleyicilik programları kullanılmaya başlandı.

*Yapılanlar yetersiz kaldığından, rehberlik hizmetleri, her türlü öğrenciye yardım sunmak gibi bir misyona dönüşmüştür.

*Rehberlik çalışmalarının başlangıcı ve gelişmesinde A.B.D. öncülük etmiştir.

*Rehberlik uygulamaları ilk olarak meslek seçimine-iş bulmaya yardım hizmetleri olarak başlamıştır.

*Rehberlik, ilk kez 1908'de Boston'da Frank Parsons bir büro açarak, iş arayanlara yardım hizmetleri vermeye başlamıştır.

*Sonrasında, 1909'da 'meslek seçimi' isimli bir kitap yazmıştır.

*Parsons rehberlik hareketinin babası olarak gösterilmiştir.

*Rehberlik çalışmalarının ilk başladığı yer orta öğretim kurumları olmuştur.

*Daha sonra genişleyerek ilk ve yüksek öğretimi de kapsamına almıştır.

*Türkiye'de ilk kez 1953-1954 ders yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji ve Özel Eğitim bölümlerinde rehberlik bağımsız bir ders olarak programda yer almıştır.

*1955 yılında Ankara'da Demirlibahçe İlkokulunda 'Psikolojik Servis Merkezi' adıyla ilk rehberlik merkezi açılmıştır.

*1970-1971 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı 24 okulda rehberlik uygulamalarını resmen başlatmıştır.